KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 16.4.2021 r.
COM(2021) 187 final

2018/0191 (COD)

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

na podstawie art. 294 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

dotyczący

stanowiska Rady w sprawie przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Erasmus+: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1288/2013

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

2018/0191 (COD)

KOMUNIKAT KOMISJI
DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

na podstawie art. 294 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

dotyczący

stanowiska Rady w sprawie przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Erasmus+: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1288/2013

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

1. PRZEBIEG PROCEDURY

Data przekazania wniosku Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (dokument COM(2018) 367 final – 2018/0191 COD)	30 maja 2018 r.
Data przyjęcia przez Komitet Regionów opinii w sprawie wniosku	6 lutego 2019 r.
Data przyjęcia przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny opinii w sprawie wniosku	19 października 2018 r.
Data uchwalenia stanowiska Parlamentu Europejskiego w pierwszym czytaniu	28 marca 2019 r.
Data osiągnięcia przez Radę porozumienia w sprawie ogólnego podejścia	26 listopada 2018 r.
Daty rozmów trójstronnych	7 października 2019 r. 19 listopada 2019 r. 9 grudnia 2019 r. 7 grudnia 2020 r. 11 grudnia 2020 r.
Data zatwierdzenia przez Komitet Stałych Przedstawicieli wypracowanego kompromisu	18 grudnia 2020 r.
Data głosowania Komisji CULT w Parlamencie Europejskim nad wypracowanym kompromisem	11 stycznia 2021 r.
Data przyjęcia przez Komitet Stałych Przedstawicieli stanowiska Rady (punkt I/A)	31 marca 2021 r.
Data przyjęcia stanowiska Rady w pierwszym czytaniu	13 kwietnia 2021 r.

2. PRZEDMIOT WNIOSKU KOMISJI

Program Erasmus+ stanowi jeden z instrumentów finansowania w ramach wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027, mający na celu inwestowanie w ludzi, spójność społeczną i wartości. Komisja zaproponowała budżet w wysokości 30 mld EUR.

Ogólnym celem programu Erasmus+ jest wspieranie – w ramach uczenia się przez całe życie – rozwoju edukacyjnego, zawodowego i osobistego w obszarze kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, w Europie i poza nią, a tym samym przyczynienie się do zrównoważonego wzrostu gospodarczego, do tworzenia miejsc pracy dobrej jakości i do spójności społecznej, do stymulowania innowacji, jak również wzmocnienia tożsamości europejskiej i aktywności obywatelskiej. Program uporządkowany jest wokół trzech akcji kluczowych: 1) mobilność edukacyjna, 2) współpraca organizacji i instytucji oraz 3) wsparcie rozwoju polityki i współpracy. Zintegrowany charakter programu, obejmujący uczenie się we wszystkich kontekstach – formalnym, pozaformalnym i nieformalnym, oferuje możliwości uczenia się na wszystkich etapach życia.

Zgodnie z ustaleniami oceny śródokresowej poprzedniego programu i opiniami zainteresowanych stron nowy program Erasmus+ utrzymuje stabilność, oferując jednocześnie usprawnienia oraz nowe środki i działania, odzwierciedlające szersze ambicje nowego programu politycznego UE. Znacznie wzmocniony, włączający i rozszerzony program zwiększa mobilność i wymianę.

3. UWAGI DOTYCZĄCE STANOWISKA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Stanowisko Parlamentu Europejskiego, przyjęte w dniu 28 marca 2019 r. w pierwszym czytaniu, zawiera w szczególności propozycje następujących zmian we wniosku Komisji:

– Nazwa: zachowanie nazwy „Erasmus+” (zamiast „Erasmus”, jak proponowała Komisja);

– Budżet: trzykrotne zwiększenie budżetu; zmiana podziału sektorowego środków (kształcenie i szkolenie zawodowe z 21 do 23 %; edukacja szkolna z 15,2 do 15,6 %; kształcenie dorosłych z 4,8 do 6 %; sport z 1,8 do 2 %); roczne środki mają być zatwierdzane przez Parlament Europejski; liniowy profil budżetowy w okresie 7 lat trwania programu;

– Cele: nowe cele szczegółowe dotyczące współpracy międzynarodowej, uczenia się przez całe życie i europejskiej wartości dodanej;

– Zarządzanie: akty delegowane dotyczące przyjmowania rocznych programów prac; w trakcie negocjacji Parlament Europejski skonkretyzował swój wniosek o przyjęcie takiego sposobu zarządzania, który zapewniłby zaangażowanie Parlamentu w decyzje polityczne dotyczące realizacji programu;

– Większy nacisk na włączenie społeczne w ramach programu: osobny rozdział dotyczący włączenia i artykuły zobowiązujące Komisję do ustanowienia ram środków na rzecz włączenia społecznego, a agencje narodowe do ustanowienia krajowych strategii na rzecz włączenia społecznego, celów szczegółowych i wskaźników;

– Europejska wartość dodana: niewyczerpujący wykaz kryteriów służących wykazaniu europejskiej wartości dodanej działań w ramach programu;

– Inicjatywa DiscoverEU: objęcie jej zakresem młodych ludzi w wieku 18–20 lat, nie tylko osiemnastolatków;

– Europejskie szkoły wyższe i centra doskonałości zawodowej powinny obejmować co najmniej jeden podmiot z siedzibą w państwie członkowskim;

– Dorośli słuchacze: dodanie mobilności indywidualnej w ramach akcji kluczowej 1 (mobilność edukacyjna);

– Akcja kluczowa 1 dotycząca sportu (mobilność edukacyjna): indywidualna mobilność edukacyjna rozszerzona na młodych ludzi uprawiających sport w zorganizowanym otoczeniu oraz międzynarodową mobilność kadry sportowej;

– Synergie: wykorzystanie „pieczęci doskonałości" w celu umożliwienia alternatywnego finansowania w ramach funduszy polityki spójności;

– Współpraca międzynarodowa: skreślenie odniesień do rodzaju państw trzecich uczestniczących w programie; dodanie w ramach akcji kluczowej 2 (współpraca) odniesień do budowania potencjału w dziedzinie szkolnictwa wyższego w państwach trzecich; zwrócenie szczególnej uwagi na kraje rozwijające się;

– Wskaźniki: załącznik zastąpiony bardziej szczegółowym wykazem wskaźników.

Parlament Europejski również przyjął oświadczenie towarzyszące swojemu stanowisku w pierwszym czytaniu, zastrzegając sobie prawo do ponownego zbadania swego stanowiska, aby zagwarantować skuteczną realizację głównych działań programu i jego wymiaru włączenia społecznego w przypadku gdy budżet przeznaczony na program nie zostanie potrojony. W oświadczeniu podkreślono również, że wsparcie Parlamentu Europejskiego dla europejskich szkół wyższych, centrów doskonałości zawodowej i DiscoverEU będzie zależało od oceny realizowanych etapów pilotażowych i dalszego zdefiniowania poszczególnych inicjatyw.

W ramach porozumienia osiągniętego podczas rozmów trójstronnych Komisja zaakceptowała:

– zmianę nazwy programu Erasmus na Erasmus+;

– ustalenie puli środków finansowych na realizację programu w wysokości 24,574 mld EUR w cenach bieżących oraz dodatkowego finansowania w wysokości 1,7 mld EUR w cenach z 2018 r., wynikającego z dostosowania dotyczącego poszczególnych programów, o którym mowa w art. 5 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093 (tj. w rozporządzeniu w sprawie WRF) i w załączniku II do tego rozporządzenia; nieznacznie dostosowane sektorowe przydziały budżetowe;

– nowy załącznik opisujący w ogólnym zarysie działania programu, które mogą zostać zmienione aktem delegowanym;

– wzmocniony wymiar na rzecz włączenia społecznego;

– dodanie nowego artykułu dotyczącego europejskiej wartości dodanej;

– mobilność dorosłych słuchaczy w ramach akcji kluczowej 1 (mobilność edukacyjna);

– rozszerzenie zakresu mobilności sportowej na działania międzynarodowe;

– wyraźne odniesienie do pieczęci doskonałości;

– wyjaśnienie artykułu odnoszącego się do udziału organizacji w państwach trzecich niestowarzyszonych z programem;

– rozszerzony i zrestrukturyzowany wykaz wskaźników.

Komisja zgodziła się również wydać następujące oświadczenie dotyczące orientacyjnego budżetu dla platform centrów doskonałości zawodowej:

„Bez uszczerbku dla uprawnień władzy ustawodawczej i budżetowej, Komisja zobowiązuje się do przydzielenia orientacyjnej kwoty 400 mln EUR w cenach bieżących na wsparcie platform centrów doskonałości zawodowej w całym okresie trwania programu, pod warunkiem że ocena śródokresowa programu potwierdzi pozytywną ocenę wyników działania".

Oczekuje się, że po przyjęciu przez Radę stanowiska w pierwszym czytaniu, Parlament Europejski formalnie zatwierdzi porozumienie osiągnięte w trakcie rozmów trójstronnych.

4. UWAGI DOTYCZĄCE STANOWISKA RADY

Stanowisko Rady odzwierciedla porozumienie osiągnięte podczas rozmów trójstronnych. Najważniejsze zmiany wprowadzone do wniosku Komisji obejmują:

- zmianę nazwy programu Erasmus na Erasmus+;
- ustalenie puli środków finansowych na realizację programu w wysokości 24,574 mld EUR w cenach bieżących oraz dodatkowego finansowania w wysokości 1,7 mld EUR w cenach z 2018 r., wynikającego z dostosowania dotyczącego poszczególnych programów, o którym mowa w art. 5 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093 (tj. w rozporządzeniu w sprawie WRF) i w załączniku II do tego rozporządzenia;
- zmodyfikowany podział budżetu:
  - całkowita pula środków finansowych:
    - przydział przeznaczony dla sektora kształcenia i szkolenia zmniejszył się z 83,1 do 83 %
    - przydział przeznaczony na sport wzrósł z 1,8 do 1,9 %
    - opłaty agencji narodowych z tytułu zarządzania wzrosły z 3,2 do 3,3 %;
  - udział w budżecie przeznaczonym na kształcenie i szkolenie:
    - przydział przeznaczony na mobilność dorosłych słuchaczy wzrósł z 4,8 do 5,8 %;
    - przydział przeznaczony na kształcenie i szkolenie zawodowe wzrósł z 21 do 21,5 %;
    - „co najmniej" 1,8 % przeznacza się na działanie „Jean Monnet";
    - „co najmniej" 17 % przeznacza się na działania horyzontalne i działania zarządzane centralnie, w tym orientacyjną kwotę 400 mln EUR dla centrów doskonałości zawodowej wymienioną w oświadczeniu Komisji;
    - margines elastyczności zmniejszył się z 5,5 do 4,1 %.
- mobilność dorosłych słuchaczy w ramach akcji kluczowej 1 (mobilność edukacyjna);
- wzmocniony wymiar na rzecz włączenia (osobny rozdział z dwoma nowymi artykułami);

– nowy załącznik opisujący w ogólnym zarysie działania programu, gwarantujące niezbędną elastyczność w realizacji programu i podlegające zmianie aktem delegowanym;

– zmieniony i zrestrukturyzowany wykaz wskaźników;

– ustalony czas trwania programu dostosowany do okresu obowiązywania wieloletnich ram finansowych;

– dodanie przepisów dotyczących mocy wstecznej;

– zmienione przepisy dotyczące warunków uczestnictwa państw trzecich stowarzyszonych i niestowarzyszonych z programem.

Ogólnie rzecz biorąc, osiągnięte porozumienie zachowuje cele pierwotnego wniosku Komisji, utrzymując poziom ambicji i dopuszczając elastyczność niezbędną do realizacji programu.

5. WNIOSEK

Komisja przyjmuje stanowisko Rady.

6. OŚWIADCZENIE KOMISJI

Komisja złożyła jedno oświadczenie, które znajduje się w załączniku.

ZAŁĄCZNIK

Oświadczenie Komisji Europejskiej w sprawie szczególnych przydziałów dla platform centrów doskonałości zawodowej

Bez uszczerbku dla uprawnień władzy ustawodawczej i budżetowej, Komisja zobowiązuje się do przydzielenia orientacyjnej kwoty 400 mln EUR w cenach bieżących na wsparcie platform centrów doskonałości zawodowej w całym okresie trwania programu, pod warunkiem że ocena śródokresowa programu potwierdzi pozytywną ocenę wyników działania.